

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

300. An Episcopus cognoscere possit de delicto & negligentia commissa à
suo Vicario, eumque punire.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

Questio 300. An Episcopus cognoscere possit de delicto & negligentia commissa à suo Vicario, eamque punire?

1. **R**esp. primò. Si Vicarius deliquerit tanquam persona privata, potest de delicto illius cognoscere Episcopus, eumque punire, non secus ac alios subditos delinquentes; male enim agens tanquam privatus non dicitur gerere vices Episcopi, nec minus est ei subditus quam alii. Pith. *loc. cit. num. 85.* Sbroz. *l. 3. q. 57. num. 8.* citans *gl. in c. 1. de off. Vicar. in 6. v. rationabili causa* Decium *in c. Sane. de off. delegat. col. 2.* Innoc. *in c. fin. de foro compet. in 6. & c.* Et in hoc casu eam punire nequit Metropolitanus, nisi fortè ad illum appellatum sit. Pith. *loc. cit.*

2. **R**esp. secundò. Si verò Vicarius deliquit circa jurisdictionem, seu in spectantibus ad officium Vicarii, & Episcopus ipse non sit participes culpæ, poterit Episcopus de delicto & negligentia illius cognoscere, eumque punire. Pith. *loc. cit.* Laym. *in c. Romana. de off. Vicar. in 6. n. 9.* Sbroz. *loc. cit. num. 10.* citans Speculator. *l. 2. partic. 1. tit. de compet. Judicis additione. §. sequitur videre. numer. 3.* Unde Sbroz. *loc. cit. num. 3. & seq.* inquit: Verius est, quòd Episcopus non possit Vicarium suum punire; quia ubi Vicarius peccat in iis, quæ sunt jurisdictionis, vel circa officium, punitur ab Archiepiscopo secundum *gl. in c. 1. de off. Vicar. in 6. v. rationabili.* & quòd ad illa, quæ ratione officii potest exercere, non dicitur subditus Episcopo, neque minor illo. Bero. *conf. 22. num. 13. vol. 1.* pro ut etiam, quia Episcopus non potest esse Judex in causa sui Vicarii, ergo nec illum punire potest ex eo defectu jurisdictionis, ne aliàs dicatur judicare in propria causa, sicut etiam, quia Episcopus tenetur de delicto sui Vicarii vel Officialis delinquentis in officio. Rota *decis. 6. alias 278. in nov. de off. Vicar. Gemin. in c. si Episcopus. de off. Ordinar. in 6. Felin. in c. Petrus de homicidio. num. 8.* Nec non etiam, quia Episcopus tenetur exhibere Vicarium vel Officialem delinquentem. Pavin. *de potest. Capit. Sed. vac. p. 2. q. 10. num. 23.* unde, cum non conveniat sibi ipsi illos exhibere, ne sit Judex & Pars, meritò illum punire non poterit. Hæc inquam, dum habet Sbroz. necessariò intelligendus venit pro casu, quo Episcopus participes est delicti sui Vicarii, ut manifestè constat ex iis, quæ habet *cit. num. 10. in fine & num. 11.* De cetero ratio responsionis est, quam dat Laym. & ex eo Pith. *l. cit.* quòd Vicarius etiam ratione officii sui quodammodo subiectus & subordinatus sit Episcopo suo, quia licet ejus potestas & jurisdictione eadem sit cum jurisdictione Episcopali, alio tamen modo in Vicario refidet, & aliter in Episcopo, in illo videlicet cum dependentia à voluntate & imperio Episcopi.

3. Ex his jam sequitur, quòd in hoc casu delicti committi à Vicario in officio Vicariatus non participante Episcopo in eodem delicto immiscere se nequeat Metropolitanus, nisi fortè Episcopus requisitus de eodem delicto

cognoscere recuset. Laym. Pith. *Speculat. Sbroz. l. cit. Pax-Jord. l. 12. tit. 1. num. 285.* ubi: de maleficio seu quasi in officio commisso, puta, in sententia vel processu &c. agendum erit coram Episcopo, non autem coram Metropolitanò; Episcopo verò negligente in cogendo Officialem ad commendam, poterit ratione hujus maleficii conveniri coram Metropolitanò ipsemet Episcopus. Quòd si cognoscendo absolverit Officialem, aut etiam condemnaverit, conveniri coram Metropolitanò nequibit ratione talis delicti, sed tantum ab illius sententia licitum erit appellare. Porro his stantibus non video, cur Sbroz. *loc. cit. num. 13.* hanc adjiciat declarationem; quòd Vicarius delinquens in officio conveniri nequeat ab Episcopo durante Vicariatu, sed solum eo finito, pro quo citat Pavin. *ubi ante.*

4. **R**esp. Tertio. Si Vicarius deliquit aut negligentiam admisit in officio suo, Episcopo culpæ participes, non ad Episcopum, sed ad Metropolitanum pertinet causam cognoscere, & punire Vicarium. Pith. *num. 66.* Sbroz. *loc. cit. n. 11.* argumento *c. 1. de off. Vicar. in 6. & gl. ibi. v. rationabili.* uti & in hoc casu teneretur sistere Vicarium suum Metropolitanò, si is id petat. Pith. *loc. cit. Sbroz. num. 6.* Ratio hujus est, quòd si Vicarius consideretur quæ talis, seu ut substitutus in eodem tribunali jurisdictionem exercens censetur eadem persona cum Episcopo. Huc spectant, quæ paulò ante relata sunt ex Sbrozio. Plura de hoc, quando Episcopus puniri possit à Metropolitanò, vide supra, ubi an Vicarius Archiepiscopi exercere possit jurisdictionem in Suffraganeos eidem Archiepiscopo subiectos, & in eorum Vicarios.

Questio 301. Quando nam Episcopus teneatur ex delicto, vel etiam imperitia Vicarii sui?

1. **R**esp. primò. Non tenetur ex delicto & gestis à Vicario suo extra officium suum, nisi fortè mandasset, aut alio modo de delicto participasset. De cetero enim Dominus non tenetur de delicto officialis sui extra officium commisso. Sbroz. *l. 3. q. 30. num. 4. & seq.* citatis Felin. *in c. si quando. de rescrip. num. 2.* & in *c. Petrus. de homicidio n. 10. & seq.* Bertach. *de Episc. l. 4. p. 6. tit. de Vicar. Episc. num. 6.*

Resp. secundò. Quòd si tamen Episcopus fuerit in aliqua culpa. v. g. non satis inquirendo de vita illius, & moribus, & gestis per illum in constituendo illum, vel etiam post constitutionem illius, vel quia illius negligentiam toleravit. Pith. *loc. cit. num. 67.* Pax-Jord. *l. 12. tit. 1. num. 283.* Sbroz. *loc. cit. num. 1.* citatis plurimis. Ita etiam, ut teneatur Episcopus ad restitutionem damnorum causatorum & illatorum per talem suum Vicarium. Sbroz. *num. 2.* citatis Rebuff. *in pr. tit. form. Vicar. num. 188.* Rot. *decis. 6. alias 432. tit. de off. Vicar. in antiq. Pax-Jord. loc. cit. num. 282.* ubi ait: declaranda prædicta (nempe quòd Episcopus teneatur ad restitutionem damnorum) quando Episcopo aliqua culpa imputari potest; quia nimirum sibi cooptavit in Vicarium, quem nororit ejus mali mores, in-

scitia